

نقش عوامل راهبردی آمادو پشتیبانی نیروی پدافند هوایی آجا برای جنگ‌های آینده

وحید ریاضی: دانشیار علوم دفاعی راهبردی، دانشکده دفاع ملی، دانشگاه دفاع ملی، تهران، ایران V.Riazi@yahoo.com

علی ایمانی: استادیار دانشکده فرماندهی، دانشگاه فرماندهی و ستاد ارتش، تهران، ایران Setvat@gmail.com

ایرج بختیاری: استادیار دانشکده فرماندهی، دانشگاه فرماندهی و ستاد ارتش، تهران، ایران Eraj_Baktiar@yahoo.com

ابوطالب اسدیپورآرانی: دانشجوی دکتری مدیریت دفاعی، دانشکده دفاع ملی، دانشگاه عالی دفاع ملی، تهران، ایران. (نویسنده مسئول)

Ab.asadpour@gmail.com

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۹/۱۶

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۷/۲۳

چکیده

هر اندازه سامانه آمادو پشتیبانی یک نیرو قدرتمندتر و دارای راهبرد به‌روزتری باشد، به همان میزان توان دفاعی، قدرت بازدارندگی و قابلیت اجرایی و تحمل‌پذیری آن نیرو قوی‌تر است. در هر نوع و در هر شرایطی از جنگ، هر نیرویی برای بقاء و انجام موفق مأموریت‌های خود به آمادو پشتیبانی نیاز دارد. این تحقیق با هدف شناخت جنگ‌های آینده و تبیین نقش مهم‌ترین مؤلفه‌های آمادو پشتیبانی نیروی پدافند هوایی آجا برای جنگ‌های آینده انجام شد. این پژوهش از نوع توسعه‌ای- کاربردی بوده که به روش توصیفی و بصورت کمی انجام شده است. جامعه آماری ۵۴ نفر و ابزار گردآوری تحقیق کتابخانه‌ای و میدانی بوده است. براساس تجزیه و تحلیل به عمل آمده تعداد ۹ مؤلفه و ۲۱۴ عامل راهبردی (شامل: ۳۰ عامل نیروی انسانی و فرهنگ سازمانی، ۳۷ عامل منابع، قابلیت تجهیزات و فناوری، ۴۵ عامل ساختار، سامانه‌ها و روش‌ها، ۲۹ عامل علم و فناوری، ۸ عامل اجتماعی- فرهنگی، ۶ عامل سیاسی، ۱۵ عامل اقتصادی، ۷ عامل عرضه کنندگان و ۳۷ عامل گروه‌های ذینفع) شناسایی شد. طبق نتایج تحقیق و محاسبات تعیین مختصات دکارتی، وضعیت راهبردی آمادو پشتیبانی نیروی پدافند برای جنگ‌های آینده در وضعیت تهاجمی خفیف قرار دارد که به سمت تهاجمی شدید در حال حرکت می‌باشد.

کلیدواژه‌ها: راهبرد، آمادو پشتیبانی، نیروی پدافند هوایی، جنگ آینده.

مقدمه:

ماهیت جنگ همواره در حال تغییر و تحول بوده و سرعت این تغییرات در دوران کنونی از هر زمان دیگری با پیشرفت سریع فناوری بیشتر شده و به نظر می‌رسد صحنه جنگ‌های آینده گسترده‌تر و پیچیده‌تر نیز خواهد گردید. بالطبع این پیچیدگی، مقابله با آن را نیز هوشمندانه و با به‌کارگیری آخرین فناوری‌ها و راهکنش‌ها همراه می‌کند (بختیاری، ۱۴۰۱: ۳۱-۷). تغییرات شکل‌گرفته مطالعه جنگ‌های آینده و توانمندی روروی با آن خصوصاً در حوزه آمادوپشتیبانی (لجستیک) را با بررسی نقاط ضعف، قوت‌ها، فرصت‌ها و تهدیدهای آن اجتناب‌ناپذیر می‌نماید. هر اندازه سامانه آمادوپشتیبانی یک نیرو قدرتمندتر و دارای راهبرد به‌روزتری باشد، به همان میزان توان دفاعی، قدرت بازدارندگی و قابلیت اجرایی و تحمّل-پذیری نیرو قوی‌تر است (منشادی، ۱۳۹۰: ۱۶۴-۱۳۵). توجه به نقش عوامل راهبردی آمادوپشتیبانی و افزایش توان نظامی با بررسی محیط داخلی و خارجی و اولویت‌های راهبردی آمادوپشتیبانی نیروی پدافند هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران که با غور در تقویت نقاط قوت و برطرف نمودن نقاط ضعف این سامانه شکل می‌گیرد بهتر است در دستور کار این نیرو قرار گیرد (روشنی، ۱۳۹۵: ۹۷-۷۹). به این منظور مقام معظم رهبری و فرماندهی کل قوا (مدظله‌العالی) با تأکید بر این مقوله می‌فرمایند: «... پدافند امروز در اولویت اول است و پدافند هوایی خط مقدم دفاع از حیثیت و آبرو و موجودیت کشور است»، لذا آمادوپشتیبانی می‌تواند نقش به‌سزایی در موفقیت نیروی پدافند هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران در مأموریت‌های خود برای جنگ‌های آینده داشته باشد (بیانات مقام معظم رهبری در دیدار با فرماندهان و کارکنان نیروی پدافند هوایی ارتش در تاریخ ۱۳۹۰/۰۹/۲۳).

نظر به موارد معنونه و لزوم بازبینی و متناسب‌سازی روندهای آمادوپشتیبانی نیروی پدافند هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران هدف اصلی در این تحقیق تدوین نقش عوامل راهبردی آمادوپشتیبانی نیروی پدافند هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران، با شناسایی و تبیین ویژگی‌های آمادوپشتیبانی با توجه به نوع و ماهیت جنگ‌های آینده است.

بیان مسئله:

جنگ‌های آینده تنها مبارزه بین ارتش‌های دو طرف نبوده و هریک از طرفین از تمام عواهل طبیعی، انسانی، اقتصادی، سیاسی و نظامی خود که ممکن است برای از بین بردن طرف مقابل به کار آید، استفاده خواهند کرد، لذا علاوه بر نقش مؤثر مؤلفه رزمی در سرنوشت جنگ‌های آینده، سایر مؤلفه‌ها به ویژه آمادوپشتیبانی، در کسب پیروزی نقش و اثر قابل توجهی یافته و هرکدام (عملیات و آمادوپشتیبانی) به تنهایی و مجموعاً به صورت متعادل، از اهمیت روزافزونی برخوردار شده و جنبه راهبردی پیدا کرده‌اند، به‌طوری که تحلیل‌گران راهبردی بدون در نظر گرفتن نقش عوامل آمادوپشتیبانی در طرح‌های راهبرد دفاعی - امنیتی خود قادر به رویارویی با جنگ‌های آینده، نخواهند بود.

در حال حاضر با توجه به ظهور فناوری‌های جدید و تأثیر آن بر سازمان‌های نظامی به‌ویژه در حوزه آمادوپشتیبانی، شناسایی و تبیین نقش عوامل، ویژگی‌ها و اولویت‌های آمادوپشتیبانی با توجه به نوع و ماهیت جنگ‌های آینده به‌صورت علمی، نوین و به‌روز تدوین نشده است و به‌نظر می‌رسد با تغییرات شدید و روزافزون در فناوری، تجهیزات و تسلیحات نظامی و به دنبال آن تغییر ماهیت جنگ‌ها در آینده، سامانه‌های نظامی کنونی به‌ویژه سامانه‌های آمادوپشتیبانی کنونی در نیروی پدافند هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران جوابگو نخواهند بود و توسعه و ارتقای آنها امری اجتناب‌ناپذیر است که به‌عنوان دغدغه محقق در این مقاله بیان می‌شود. از طرفی عدم شفاف‌سازی نقش عواهل راهبردی آمادوپشتیبانی و پیامدهای ناشی از آن و عدم قطعیت حاکم بر محیط جنگ‌های آینده، می‌تواند لطمات جبران‌ناپذیری به نیروی پدافند هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران وارد ساخته و دستیابی به اهداف یا بهره‌مندی بهینه از منابع و فرصت‌های پیش‌رو را کاهش دهد، لذا به نظر می‌رسد شناخت محیط داخلی و خارجی با تمامی مؤلفه‌های آن در تعیین نقش عوامل راهبردی آمادوپشتیبانی مورد نیاز باشد تا بتوانند مباحث آمادوپشتیبانی را رصد، ارزیابی و برنامه‌ریزی کنند. بر این اساس محقق در صدد آن است که از طریق روش‌های علمی با غور در نقاط قوت و ضعف‌ها، فرصت‌ها و تهدیدها، نقش عواهل راهبردی آمادوپشتیبانی در نیروی پدافند هوایی ارتش

جمهوری اسلامی ایران را برای جنگ‌های آینده تبیین و به مسئولین و متولیان این حوزه ارائه تا مسیر تصمیم‌گیری و تصمیم‌سازی تسهیل شود.

اهمیت و ضرورت:

الف. اهمیت پژوهش:

با مطالعه و بررسی جنگ‌های گذشته و تهدیدات پیش‌رو در جنگ‌های آینده با تاکید بر نقش عوامل آمادوپشتیبانی در نیروی پدافند هوایی ارتش، اهمیت مقاله حاضر از نگاه ایجابی به شرح ادامه عبارتند از: حفظ سرمایه‌های انسانی و صرفه جویی اقتصادی و ارزی در حفظ تجهیزات و تسلیحات بسیار گران قیمت نظامی؛ برداشتن گام‌های مؤثری در جهت تهیه و تدوین مبانی نظری، علمی و کاربردی "راهبردهای آمادوپشتیبانی نیروی پدافند هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران برای جنگ‌های آینده"؛ ایجاد زیرساخت نظری جهت کمک به فرماندهان و مسئولین نظامی نیروی پدافند هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران برای ارائه راهکارها و تدابیر مناسب در رویارویی با جنگ‌های آینده و در نتیجه کاهش آسیب‌پذیری نیروی پدافند هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران در حوزه آمادوپشتیبانی؛ اهتمام به تدوین نقش عوامل راهبردی حاصل از این مقاله موجب افزایش آمادگی و توسعه کمی و کیفی تمامی شقوق آمادوپشتیبانی جهت حفظ و نگهداری دستگاه‌ها، تجهیزات و سامانه‌های موجود در نیروی پدافند هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران و ادامه فعالیت در شرایط بحران و جنگ‌های آینده؛

ب. ضرورت پژوهش:

مشخص نبودن نقش عوامل راهبردی آمادوپشتیبانی برای جنگ‌های آینده در نیروی پدافند هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران ممکن است منجر به موارد زیر گردد: افزایش احتمال غافل‌گیری در تمامی حوزه‌های راهبردی، عملیاتی و تاکتیکی در جنگ‌های آینده در حوزه آمادوپشتیبانی نیروی پدافند هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران؛ ضعف در تشریح و تبیین ویژگی‌ها و مشخصات راهبردهای آمادوپشتیبانی نیروی پدافند هوایی ارتش جمهوری

اسلامی ایران برای جنگ‌های آینده؛ افزایش خسارت‌های ناشی از عدم آمادگی آمادوپشتیبانی بر پیکره نیروی پدافند هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران؛

۱. مبانی نظری

پیشینه شناسی:

با توجه به اهمیت موضوع، مطالعات متعدد و مختلفی در ارتباط با پژوهش مورد نظر انجام شده است که در جدول شماره (۱) به تعدادی از آن‌ها به همراه نتایج آن اشاره شده است. جدول ۱. مروری بر مطالعات

نویسنده/سال انتشار	عنوان	روش تحقیق	هدف مطالعه	نتیجه‌گیری
پرویز ضیغمی نژاد (۱۴۰۱)	راهندهای لجستیک (آمادوپشتیبانی) عملیات مشترک ارتش جمهوری اسلامی ایران	توصیفی با رویکرد تحلیلی	تدوین راهندهای لجستیک (آمادوپشتیبانی) عملیات مشترک ارتش جمهوری اسلامی ایران	تحلیل محیط داخلی و خارجی فرماندهی مشترک و تدوین راهندهای لجستیک (آمادوپشتیبانی) عملیات مشترک ارتش جمهوری اسلامی ایران
زارعی و همکاران (۱۳۹۷)	شناسایی، آسیب‌شناسی و اولویت‌بندی معیارهای ارتقاء کیفیت دستگاه‌های آمادوپشتیبانی در جنگ‌های آینده	توصیفی از نوع پیمایشی	شناسایی، آسیب- شناسی و اولویت- بندی معیارهای ارتقاء کیفیت دستگاه‌های آمادوپشتیبانی در جنگ‌های آینده (مطالعه‌ای در یکی از سازمان‌های نظامی)	بررسی و اولویت‌بندی معیارهای ارتقاء کیفیت دستگاه‌های آمادی در جنگ‌های آینده و مقایسه بین وضع موجود و وضع مطلوب شاخص‌ها و تحلیل شکاف بین آنها

ویسی و همکاران (۱۳۹۸)	ارائه الگوی آمادوپشتیبانی متناسب با نوع و ماهیت تهدیدهای آینده	توصیفی و از نوع پیمایشی	ارائه الگوی آمادوپشتیبانی متناسب با نوع و ماهیت تهدیدهای آینده	شناسایی و تبیین ویژگی‌ها و اولویت‌های آمادوپشتیبانی با توجه به نوع و ماهیت تهدیدهای آینده به صورت علمی، مدون و به‌روز
جلال راعی (۱۳۹۳)	الگوی بازطراحی سامانه‌ی آماد و پشتیبانی در جنگ ناهمتراز با تأکید بر تداوم آماد	توصیفی و شیوه‌ی اجرایی آن پیمایشی	الگوی بازطراحی سامانه‌ی آماد و پشتیبانی در جنگ ناهمتراز با تأکید بر تداوم آماد	بررسی سامانه‌ی آمادوپشتیبانی یک سازمان نظامی در جنگ ناهمتراز و ارائه الگوی بازطراحی این سامانه با تأکید بر تداوم آماد
فرزاد رستمی (۱۳۹۵)	تحول در ماهیت جنگ‌های آینده؛ جمهوری اسلامی ایران؛ سناریوها؛ فرصت‌ها و چالش‌ها	توصیفی - پیمایشی	تحول در ماهیت جنگ‌های آینده؛ جمهوری اسلامی ایران؛ سناریوها؛ فرصت‌ها و چالش‌ها	تا زمانی که جمهوری اسلامی ایران بتواند اشراف همه‌جانبه‌ای بر فناوری‌های فعال در فضای سایبر داشته باشد و با توجه به تجربه بیشتر غرب در استفاده از این ابزارها، این حوزه‌ها در آینده از اهمیت بیشتری برخوردار خواهد بود. عده‌ای هم که معتقد به اهمیت جنگ رسانه‌ای در آینده هستند، بر این باورند که با توجه به اینکه مهم‌ترین نقطه قوت جمهوری اسلامی بر خوررداری از ارزش‌های دینی و فرهنگی و همچنین اعتماد عمومی است، دشمنان همه تلاش خود را در

مسیر تضعیف این مقوله‌ها و در نتیجه تضعیف نظام به کار خواهند بست، البته در دل این پاسخ هم اهمیت فضای سایبر برجسته است اما متغیر اصلی اعتماد عمومی و به‌نوعی ارزش‌های فرهنگی جامعه ایران است.				
آقا محمدی (۱۳۹۷)	مؤلفه‌های چابک‌سازی سامانه پشتیبانی خدمات رزمی در رزم زمینی متناسب با تهدیدات آینده	توصیفی	شناسایی و ارزیابی مؤلفه‌های سامانه پشتیبانی خدمات رزمی متناسب با تهدیدات آینده	نتایج نهایی مبین مؤلفه‌های چابک-سازی سامانه پشتیبانی خدمات رزمی متناسب با تهدیدات آینده به شرح زیر است: متحرک و قابل انعطاف، به هنگام (روزآمد بودن)، تداوم پشتیبانی، قابلیت اطمینان، یکپارچگی همراه با عدم تمرکز، خلاق و نوآور و مبتکر، امنیت آمادی، ماندگاری زیاد، دسترسی آسان، صرفه اقتصادی.
شهلائی و همکاران (۱۳۹۵)	طراحی مدل ریاضی برای پیش‌بینی مکان بهینه مراکز آمادی در شرایط جنگ‌های آینده	توصیفی پیمایشی	استفاده از مدل‌های ریاضی مکان‌یابی و هم‌چنین تکنیک‌های تصمیم‌گیری چند معیاره فازی، مدلی علمی برای پیش‌بینی مکان بهینه مراکز آمادی در جنگ‌های آینده	با کمک چند سناریوی طراحی شده و شناسایی ۱۵ گزینه به عنوان کاندیدهای انتخاب مراکز آمادی (گره‌های شبکه) پرداخته شده است.

اشتراک همه این پیشینه‌ها در روش انجام تحقیقات آن‌ها است که نشان می‌دهد در روش‌های جمع‌آوری داده‌ها عمدتاً متمرکز بر دو روش کتابخانه‌ای و میدانی بوده و تلاش گردیده با

استفاده از ابزارهای مختلف مربوط به این دو روش اطلاعات مورد نیاز گردآوری گردد و غالباً در چارچوب تحلیل توصیفی و تحلیلی به پاسخ مورد نظر دست یابند. هم‌چنین در مطالعه نقاط افتراق پیشینه‌های مورد بررسی مشاهده شد که هیچ پیشینه‌ای به تدوین نقش عوامل راهبردی آمادوپشتیبانی نیروی پدافند هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران برای جنگ‌های آینده اشاره‌ای نداشته است.

مدل مفهومی تحقیق:

مدل مفهومی تحقیق به مجموعه‌ای از گزاره‌هایی اطلاق می‌شود که به لحاظ نظری قادر به تبیین یا طبقه‌بندی متغیر وابسته یا اصلی تحقیق هستند (بیک، ۱۳۹۵: ۲۷۳). در حوزه این مقاله که عبارت‌است از «نقش عوامل راهبردی آمادوپشتیبانی نیروی پدافند هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران برای جنگ‌های آینده»، می‌بایست ارکان جهت‌ساز (ارزش‌ها، سیاست‌ها، اصول و دکترین) موثر بر عوامل راهبردی آمادوپشتیبانی نیروی پدافند، عوامل محیطی (قوت و ضعف، فرصت و تهدید) اثرگذار بر عوامل راهبردی آمادوپشتیبانی مورد نیاز جهت تحقق راهبردها، تعیین و مشخص گردند. به‌منظور تعیین نقش عوامل محیطی اثرگذار بر راهبردهای آمادوپشتیبانی نیروی پدافند هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران و عوامل کلیدی اثربخش، پس از انجام مطالعات عمیق بر روی اسناد و مدارک کتابخانه‌ای و بررسی‌های میدانی و محیط‌شناسی و احصاء نظرات خبرگان، جمع‌بندی و تجمیع گزاره‌ها و ادغام موارد مشابه در نهایت تعداد ۲۱۴ گزاره به‌عنوان عوامل محیطی اثرگذار بر آمادوپشتیبانی نیروی پدافند هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران برای جنگ‌های آینده احصاء شد. با توجه به موارد ذکر شده مدل مفهومی تحقیق در قالب شکل (۱) ذیل تعیین و ارائه گردیده است.

شکل ۱- مدل مفهومی تحقیق

۲. روش‌شناسی تحقیق

با توجه به اینکه پژوهش حاضر در پی درک و شناسایی نقش عوامل راهبردی آماد و پشتیبانی نیروی پدافند هوایی آجا برای جنگ‌های آینده است و می‌خواهد به دانش‌افزایی بپردازد، بنابراین از حیث هدف یک تحقیق کاربردی و از نظر روش انجام آن با ویژگی‌های روش توصیفی به صورت کمی انجام شده است. روش جمع‌آوری اطلاعات به صورت کتابخانه‌ای و میدانی می‌باشد. داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS در دو بخش توصیفی و استنباطی تجزیه و تحلیل شده است. جامعه آماری در این تحقیق شامل صاحب‌نظران و کارشناسان آشنا به موضوع تحقیق با حداقل ۲۰ سال خدمت، دارای مدرک تحصیلی بالاتر از کارشناسی ارشد مرتبط با موضوع، دارای تخصص در حداقل یکی از حوزه‌های آماد و پشتیبانی، راهبرد، جنگ-های آینده و داشتن جایگاه سازمانی حداقل ۱۷ بوده است. بر اساس این ویژگی‌ها تعداد افراد جامعه آماری با استفاده از روش هدفمند قضاوتی ۵۴ نفر می‌باشد.

تجزیه و تحلیل یافته‌ها

جدول شماره ۱: محاسبه امتیاز موزون و تلفیق عوامل داخلی (IFAS)

امتیاز موزون	وضعیت موجود	نمره امتیاز	شاخص‌ها (نقاط قوت)
۰/۱۲۴	۳/۹۴	۰/۰۲۸	وجود تجربیات ارزشمند آمادوپشتیبانی در دوران دفاع مقدس و جنگ های اخیر
۰/۱۰۵	۳/۴۳	۰/۰۰۳	وجود نیروی انسانی ولایی، مؤمن، متعهد، متخصص و توانمند در حوزه آمادوپشتیبانی
۰/۱۰۸	۳/۷۹	۰/۰۲۸	حضور کارشناسان متبحر در حوزه آمادوپشتیبانی جهت سیاست گذاری و برنامه‌ریزی برای جنگ‌های آینده
۰/۰۹۹	۳/۶۱	۰/۰۲۷	امکانات هدایت هوشمند یگان‌ها و سازمان‌های تابعه آمادوپشتیبانی نیروی پدافند
۰/۱۰۴	۳/۷۳	۰/۰۲۸	وضعیت بهره‌گیری از مراکز علمی، پژوهشی به منظور تعریف و اجرای پروژه‌های تحقیقاتی و صنعتی و همچنین طراحی و تولید سامانه‌های آمادوپشتیبانی نیروی پدافند برای جنگ‌های آینده
۰/۱۰۵	۳/۵۸	۰/۰۲۹	امکان رصد برنامه‌های توسعه‌ای و اقدامات مرتبط جهت رسیدن به اهداف تعیین شده در حوزه آمادوپشتیبانی
۰/۱۰۶	۳/۴۹	۰/۰۰۳	امکان بهره‌گیری از فرایندها و روش‌های ستادی به منظور ایجاد هماهنگی در حوزه آمادوپشتیبانی نیروی پدافند
۰/۰۹۷	۳/۴۸	۰/۰۲۸	وضعیت برنامه‌ریزی و اجرای برنامه‌های آموزشی متناسب با مطالبات آمادوپشتیبانی برای جنگ‌های آینده
۰/۰۹۵	۳/۶۲	۰/۰۲۶	بهره‌گیری از منابع اطلاعاتی آشکار در حوزه آمادوپشتیبانی به منظور رصد و آمادگی برای جنگ‌های آینده
۰/۱۱۳	۳/۸۳	۰/۰۲۹	امکان دسترسی به منابع اطلاعاتی، تجهیزات متنوع و متعدد در اختیار کشورهای رقیب در حوزه آمادوپشتیبانی برای جنگ‌های آینده
۱/۰۵۶			مجموع
امتیاز موزون	وضعیت موجود	نمره امتیاز	شاخص‌ها (نقاط ضعف)
۰/۰۴۹	۱/۷۹	۰/۰۲۷	وضعیت مدیریت و هدایت اقدامات در حوزه آمادوپشتیبانی نیروی پدافند

۰/۰۵۴	۱/۹۷	۰/۰۲۶	وضعیت نظارت تخصصی بر عملکرد یگان‌ها در حوزه آمادوپشتیبانی نیروی پدافند
۰/۰۶۷	۱/۵۲	۰/۰۴۱	نگرش به موضوع آماد و پشتیبانی در نیروی پدافند
۰/۰۳۵	۱/۲۷	۰/۰۲۶	وجود سازوکارهای استفاده از توانمندی های تخصصی کارکنان در حوزه آمادوپشتیبانی نیروی پدافند
۰/۰۶۱	۱/۸۹	۰/۰۳۱	وجود دکترین و آیین‌نامه‌های مرتبط در حوزه آمادوپشتیبانی نیروی پدافند
۰/۰۵۹	۱/۹۴	۰/۰۰۳	وضعیت تبیین و تعیین تاکتیک‌ها و تکنیک‌های آمادوپشتیبانی
۰/۰۴۰	۱/۳۹	۰/۰۲۸	نوآوری‌ها و ایجاد فکر و ابتکار در تاکتیک‌ها و تکنیک‌های آمادوپشتیبانی نیروی پدافند
۰/۰۴۵	۱/۶۷	۰/۰۲۷	کفایت و تناسب قوانین، مقررات، آئین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های آمادوپشتیبانی نیروی پدافند با توجه به سیر تحول جنگ‌های آینده
۰/۰۲۹	۱/۱۹	۰/۰۲۳	وجود مراجع و منابع علمی / نظامی داخلی و خارجی در حوزه آمادوپشتیبانی نیروی پدافند برای جنگ‌های آینده
۰/۰۶۳	۱/۹۷	۰/۰۳۱	تناسب ساختار آمادوپشتیبانی نیروی پدافند با مأموریت‌های محوله
۰/۰۴۸	۱/۶۴	۰/۰۲۹	میزان تداخل و موازی‌کاری ساختاری در حوزه آمادوپشتیبانی نیروی پدافند
۰/۰۴۶	۱/۴۹	۰/۰۳۱	میزان پاسخ‌گویی طرح‌های آمادوپشتیبانی نیروی پدافند برای جنگ‌های آینده
۰/۰۳۲	۱/۰۶	۰/۰۲۸	وضعیت پایداری و امنیت سامانه‌های آمادوپشتیبانی نیروی پدافند
۰/۰۴۴	۱/۴۹	۰/۰۲۷	وضعیت اشرافیت فرماندهان بر آمادوپشتیبانی نیروی پدافند
۰/۰۳۶	۱/۳۷	۰/۰۲۶	وضعیت هم‌افزایی و تبادل اطلاعات بین آمادوپشتیبانی نیروی پدافند و سازمان‌های لشکری و کشوری
۰/۰۴۸	۱/۹۲	۰/۰۲۵	طولانی بودن فرآیندهای ایجاد هماهنگی در مواقع بحران
۰/۰۲۹	۱/۰۶	۰/۰۲۶	میزان کمی و کیفی سامانه‌های تخصصی مورد نیاز
۰/۰۳۷	۱/۳۴	۰/۰۲۶	وضعیت آموزش‌های ارایه شده در مراکز آموزشی نیروی پدافند در حوزه آمادوپشتیبانی
۰/۰۲۹	۱/۱۹	۰/۰۲۴	وضعیت آموزش‌ها، آموزه‌ها و معلومات مورد نیاز در حوزه آمادوپشتیبانی نیروی پدافند
۰/۰۳۶	۱/۰۹	۰/۰۳۱	میزان اعتبارات و آگذاری و تناسب آن در حوزه آمادوپشتیبانی نیروی پدافند با توجه به طیف وسیع جنگ‌های آینده
۰/۸۷۷			مجموع
۱/۹۳۳		۱	مجموع اوزان موزون قوت‌ها و ضعف‌ها

تحلیل وضع موجود عوامل داخلی

با محاسبات صورت گرفته و میانگین عوامل داخلی و از طرفی با توجه به جمع امتیازات موزون محاسبه شده در جداول فوق، (نمره دریافتی در وضعیت موجود عوامل داخلی در مؤلفه‌ها کمتر از ۳ به دست آمده)، این طور استنباط و نتیجه‌گیری می‌گردد که؛ سازمان از نظر عوامل داخلی دارای ضعف بوده و در وضعیت خوبی قرار ندارد.

جدول شماره ۲: جدول محاسبه امتیاز موزون و تلفیق عوامل خارجی (EFAS)

امتیاز موزون	وزن	بهره	شاخص‌ها (فرصت‌ها)
۰/۱۵۱	۳/۵۸	۰/۰۴۲	استفاده از نخبگان و صاحب‌نظران و برخی مراکز پژوهشی و علمی در سطح کشور
۰/۱۴۴	۳/۴۹	۰/۰۴۱	وجود شرکت‌های دانش‌بنیان به منظور همکاری با آمادوپشتیبانی نیروی پدافند به منظور طراحی و تولید تجهیزات مورد نیاز برای مقابله با جنگ‌های آینده
۰/۱۴۹	۳/۷۳	۰/۰۴	امکان بهره‌گیری از فناوری‌های تجاری پیشرفته در سامانه‌های آمادوپشتیبانی برای مقابله با جنگ‌های آینده
۰/۱۳۱	۳/۴۸	۰/۰۳۷	وجود پتانسیل و ظرفیت‌های لازم جهت امکان‌سنجی طراحی و تولید تجهیزات مورد نیاز برای مقابله با جنگ‌های آینده
۰/۱۳۶	۳/۶۲	۰/۰۳۷	وجود توانمندی نسبی در مهندسی معکوس و ساخت نمونه تجهیزات آمادوپشتیبانی خارجی مشابه
۰/۱۷۹	۳/۶۲	۰/۰۵۰	وجود تدابیر و فرامین فرماندهی معظم کل قوا
۰/۱۴۹	۳/۷۸	۰/۰۴۰	وجود اسناد بالادستی، برنامه‌ها، قوانین و اقدامات حمایتی در رابطه با آمادگی‌های علمی و عملی در حوزه آمادوپشتیبانی برای مقابله با جنگ‌های آینده
۰/۱۴۴	۳/۸۱	۰/۰۳۹	جغرافیای مناسب در زمینه ساخت دپوهای آهادی و پشتیبانی و به کارگیری تجهیزات برای مقابله با جنگ‌های آینده
۰/۱۴۱	۳/۸۳	۰/۰۳۸	امکان استفاده از توان کشورهای هم‌سو و برخی کشورهای پیشرفته برای رسیدن به تجهیزات و فناوری‌های آمادوپشتیبانی برای مقابله با جنگ‌های آینده
۰/۱۲۸	۳/۴۹	۰/۰۳۷	استفاده از روابط سیاسی موجود با کشورهای هم‌راستا و هم‌سو در جهت تکمیل نیازمندی‌های آمادوپشتیبانی برای جنگ‌های آینده

مجموع			۱/۴۵۲
شاخص‌ها (تهديد‌ها)	درجه اهمیت	وضعیت	اقدامات مورد نیاز
محدودیت انتقال فناوری و خرید برخی از سامانه ها و تجهیزات در حوزه آمادوپشتیبانی نیروی پدافند	۰/۰۴۴	۱/۳۷	۰/۰۶۰
میزان شکاف علوم و فناوری‌های آمادوپشتیبانی خودی با دشمن مرتبط با جنگ‌های آینده	۰/۰۳۸	۱/۳۹	۰/۰۵۵
وضعیت فناوری‌ها و زیرساخت‌های بومی در شرکت‌های دانش بنیان و صنایع داخلی در حوزه آمادوپشتیبانی	۰/۰۳۹	۱/۷۹	۰/۰۶۸
رشد روزافزون علوم و فناوری‌ها در حوزه‌های مختلف آمادوپشتیبانی برای پشتیبانی از جنگ‌های آینده	۰/۴۰	۱/۳۹	۰/۰۵۵
وضعیت فناوری‌های بکار رفته در برخی سامانه های تولید شده در صنایع دفاعی کشور در حوزه آمادوپشتیبانی	۰/۰۳۸	۱/۰۶	۰/۰۴۰
وضعیت استانداردهای صنعتی و نظامی در طراحی و ساخت سامانه های آمادوپشتیبانی	۰/۰۳۷	۲/۱	۰/۰۷۷
توانمندی ودجا در پوشش نیازمندی‌های آمادوپشتیبانی	۰/۰۴۳	۱/۹۷	۰/۰۸۵
استفاده گسترده نیروهای منطقه و فرمانطقه‌ای از توانمندی آمادوپشتیبانی	۰/۰۴۱	۱/۹۲	۰/۰۷۷
استفاده از قدرت نرم و هوشمند دشمنان علیه جبهه مقاومت انقلاب اسلامی و تاثیر آن بر کمیت و کیفیت آمادوپشتیبانی نیروی پدافند برای جنگ‌های آینده	۰/۰۳۹	۱/۰۶	۰/۰۴۳
وضعیت آمایش سرزمینی در آمایش آمادوپشتیبانی به منظور استفاده حداکثری استفاده از قابلیت‌های جغرافیایی در آمادوپشتیبانی برای مقابله با جنگ های آینده	۰/۰۳۸	۱/۶۷	۰/۰۶۲
تناسب سهم بودجه آمادوپشتیبانی با توجه به طیف گسترده جنگ‌های آینده	۰/۰۳۹	۱/۳۴	۰/۰۵۰
میزان تحقق اعتبارات آمادوپشتیبانی به منظور راه اندازی و اجرای طرح های مورد نیاز برای مقابله با جنگ‌های آینده	۰/۰۳۶	۱/۱۹	۰/۰۴۳
وضعیت اعتباری ودجا به منظور طراحی و تولید تجهیزات مورد نیاز آمادوپشتیبانی برای مقابله با جنگ‌های آینده	۰/۰۳۹	۱/۱۹	۰/۰۴۴
وضعیت پروژه‌های تحقیقاتی و منجر به تولید محصول انبوه شدن در حوزه آمادوپشتیبانی برای مقابله با جنگ‌های آینده	۰/۰۳۸	۱/۲۷	۰/۰۴۸
پاسخ‌گویی تیراژ محصولات و تجهیزات تولیدی در صنایع دفاع در حوزه	۰/۰۴۰	۱/۷۹	۰/۰۷۰

آمادوپشتیبانی			
وضعیت پیشرفت فناوری ودجا در حوزه آمادوپشتیبانی نیروی پدافند برای جنگ‌های آینده	۰/۰۳۷	۱/۱۹	۰/۰۴۶
مجموع			۰/۹۲۳
مجموع اوزان موزون فرصت‌ها و تهدیدها	۱		۲/۳۷۵

تحلیل وضع موجود عوامل خارجی

با محاسبات صورت گرفته و میانگین عوامل خارجی و با توجه به جمع امتیازات موزون محاسبه شده در جداول فوق، (نمره دریافتی در وضعیت موجود کمتر از ۳ به دست آمده)، لذا این طور استنباط و نتیجه گیری می گردد که؛ سازمان از نظر عوامل خارجی، دارای تهدید بوده و در وضعیت مناسبی نیست و از حد متوسط پایین تر است.

تعیین موقعیت راهبردی و تحلیل شکاف

جدول زیر جمع نمرات موزون عوامل داخلی و خارجی را نشان می دهد:

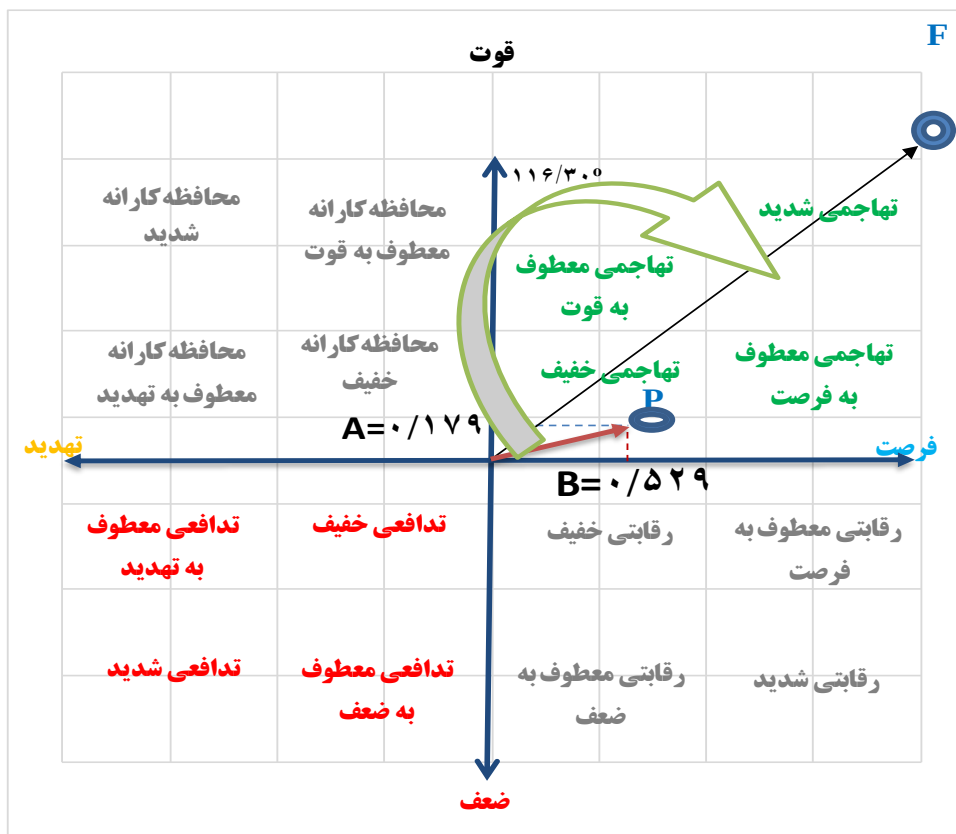
جدول شماره ۳: جمع نمرات موزون عوامل داخلی و خارجی

۱/۰۵۶	قوت
۰/۸۷۷	ضعف
۱/۴۵۲	فرصت
۰/۹۲۳	تهدید

با این شرایط اگر چهار گروه قوت ها، ضعف ها، فرصت ها و تهدیدها را طوری بر روی محورهای مختصات قرار دهیم که فرصت ها y مثبت، تهدیدها y منفی، قوت ها x مثبت و ضعف ها x منفی در نظر گرفته شوند، جمع جبری xها طول یک نقطه و جمع جبری yها عرض همان نقطه را نشان می دهد. محورهای مختصات را نیز بر همین اساس رسم و نقطه مورد بحث را روی آن مشخص کرده و از مرکز پاره خطی را تا آن نقطه ترسیم می کنیم. این بردار بیانگر وضع موجود است. نقطه مطلوب در این دستگاه مختصات، بردار به طول $\sqrt{2 \times 5^2} = 7.0711$ با زاویه ۴۵ درجه هست و هدف مشخص کردن زاویه بین این دو بردار است تا با اختصاص امکانات لازم از وضع موجود به وضع مطلوب رسیم. جهت تعیین

موقعیت راهبردی بر روی نمودار مختصات، پس از مطالعه و شناخت راهبردی محیط درون‌سازمانی و برون‌سازمانی مبتنی بر ارزیابی کمی، نسبت به عوامل کلیدی محیط داخلی و خارجی سازمان اقدام گردید. بر این اساس و مطابق جدول عوامل داخلی جمع جبری قوت‌ها و ضعف‌ها عدد $0/179$ و در جدول عوامل خارجی جمع جبری فرصت‌ها و تهدیدها عدد $0/529$ حاصل شد. بنابراین می‌توان جایگاه و موقعیت سازمان را در نمودار تعیین و ارزیابی موقعیت و رویکرد راهبردی سازمان (SPACE) برابر شکل زیر با تعیین نقطه P نشان داد.

نمودار شماره ۱: تعیین موقعیت راهبردی

برای تحلیل شکاف نیز، باید در ماتریس‌های IFE و EFE نمره موزون شده قوت‌ها و ضعف‌ها را از نمره موزون ۳ کسر نمود که عدد حاصل را به نام A نام‌گذاری می‌کنیم و هم-

چنین نمره موزون فرصت‌ها و تهدیدات را نیز از نمره موزون ۳ کسر و آن را به نام B نام‌گذاری می‌کنیم. این دو عدد مختصات نقطه‌ای است که روی محور X ها، عوامل محیط خارجی و روی محور Y ها، عوامل محیط داخلی قرار می‌گیرد. بنابراین خطی که از نقطه P مربوط به وضع موجود به مبدأ مختصات رسم می‌شود زاویه‌ای به وجود می‌آورد. از طرفی نقطه وضع ایده‌آل در نمودار مختصات (نقطه F) دارای بیشترین مقدار قوت و هم‌چنین بیشترین مقدار فرصت است. به عبارتی یعنی در طیف اعدادی که در پرسشنامه‌ها بین ۱ الی ۵ درج می‌شد، مقدار عددی ۵ را دارا می‌باشند بنابراین نقطه وضعیت ایده‌آل دارای مختصات (۵، ۵) و در ربع اول نمودار مختصات بوده و اگر خطی از این نقطه به مبدأ مختصات رسم کنیم زاویه آن با محور X ها برابر ۴۵ درجه می‌باشد (که اسم این زاویه را D می‌گذاریم). تانژانت ۴۵ درجه برابر ۱ می‌باشد. بنابراین زاویه‌ای که بین پاره‌خط‌های این دو نقطه (بین نقطه وضع موجود و نقطه ایده‌آل بر روی محور مختصات تشکیل می‌شود، مقدار چرخش از وضع موجود به وضع ایده‌آل (مطلوب) می‌باشد. ضمناً برای محاسبه میزان زاویه نقطه وضع موجود با محور X ها باید از (آرک‌تانژانت) استفاده کرد که بدین شکل به دست می‌آید: قدر مطلق فاصله‌ای B تقسیم بر قدر مطلق فاصله‌ای A. بنابراین میزان چرخش راهبردی از وضع موجود به وضع ایده‌آل (مطلوب) از مجموع دو زاویه مذکور بدست می‌آید. یعنی:

نمره موزون قوت‌ها + نمره موزون ضعف‌ها = A

نمره موزون تهدیدات + نمره موزون فرصت‌ها = B

$$A = ۰/۱۷۹$$

$$B = ۰/۵۲۹$$

$$\text{tg } B/A = ۲/۹۵۵۳$$

$$C = \text{Arctg } ۲/۹۵۵۳$$

$$C = ۷۱/۳۰^{\circ}$$

$$D = X = ۴۵^{\circ} \text{ زاویه نقطه مطلوب (ایده‌آل) با محور}$$

$$C+D = \text{مقدار زاویه چرخش راهبردی از وضع موجود به سمت وضع مطلوب}$$

$$۴۵^{\circ} + ۷۱/۳۰^{\circ} = ۱۱۶/۳۰^{\circ}$$

نمودار تعیین موقعیت نشان می‌دهد، مقدار زاویه چرخش از وضع موجود به وضع مطلوب برابر با $۱۱۶/۳۰$ درجه هست و نشان‌دهنده این است که وضعیت موجود در ربع تهاجمی خفیف قرار دارد و بنابراین آمادوپشتیبانی نیروی پدافند باید برای جنگ‌های آینده راهبردهایی تدوین نماید که با تکیه بر قوت‌ها از ضعف‌ها کاسته و با بهره‌گیری مناسب از فرصت‌های پیش‌رو، تهدیدات را خنثی و دور نماید. همچنین وضعیت مطلوب در ربع تهاجمی شدید قرار دارد و بنابراین آمادوپشتیبانی نیروی پدافند هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران می‌تواند با بکارگیری فرصت‌ها و قوت‌ها برای حالت هجومی استفاده نماید. نقش عوامل راهبردی آمادوپشتیبانی نیروی پدافند برای جنگ‌های آینده طبق جدول زیر می‌باشد:

جدول شماره ۴: نقش عوامل راهبردی آمادوپشتیبانی نیروی پدافند برای جنگ‌های آینده

موقعیت	شماره عامل	نوع عامل	قوت
نیروی انسانی و فرهنگ سازمانی	۱	ابتکار و خلاقیت و نوآوری	قوت
	۲	خودباوری، اعتمادبه‌نفس و روحیه سازندگی	قوت
	۳	ایجاد گفتمان فرهنگی مشترک بین نیروهای چهارگانه ارتش مستقر در یک منطقه و سایر نیروهای مسلح	قوت
	۴	هم‌افزایی سیستم لجستیک	قوت
	۵	شجاعت و جسارت	قوت
	۶	آموزش و تربیت مکتبی و سیاسی	قوت
	۷	ایمان و اعتقاد و تعهد انقلابی و جهادی	قوت
	۸	هویت اسلامی و انقلابی	قوت
	۹	مهارت و تخصص	قوت
	۱۰	کارکنان چند مهارته	قوت
	۱۱	بومی و درون‌زا	قوت
	۱۲	شفافیت نقش‌ها و آگاهی از مسئولیت‌ها	قوت
	۱۳	صرفه جویی	قوت
	۱۴	خودکفایی و خوداتکایی	قوت
	۱۵	بهره‌وری	قوت

۱۶	جذب و به‌کارگیری نیروهای مستعد و نخبه	قوت
۱۷	نیروی انسانی متخصص و ماهر	قوت
۱۸	ترکیب مناسب و توانمند از بهترین نفرات آمادوپشتیبانی نیروهای چهارگانه آجا	قوت
۱۹	وجود تجربیات دفاع مقدس و جنگ‌های اخیر	قوت
۲۰	وجود نیروی انسانی ولایی، مؤمن، متعهد، متخصص و توانمند در حوزه آمادوپشتیبانی	قوت
۲۱	حضور کارشناسان، سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی در حوزه آمادوپشتیبانی	قوت
۲۲	وضعیت تربیت و آموزش در مراکز آموزش عالی و تخصصی نیروی پدافند	قوت
۲۳	وضعیت مدیریت و هدایت اقدامات در حوزه آمادوپشتیبانی نیروی پدافند	ضعف
۲۴	وضعیت نظارت تخصصی بر عملکرد یگان‌ها در حوزه آمادوپشتیبانی نیروی پدافند	ضعف
۲۵	نگرش به موضوع آمادوپشتیبانی در نیروی پدافند	ضعف
۲۶	وجود سازوکارهای استفاده از توانمندی‌های تخصصی کارکنان در حوزه آمادوپشتیبانی نیروی پدافند	ضعف
۲۷	پایین بودن سطح انگیزه کارکنان آمادوپشتیبانی	ضعف
۲۸	وضعیت آموزش‌های ارایه شده در مراکز آموزشی نیروی پدافند در حوزه آمادوپشتیبانی	ضعف
۲۹	وضعیت آموزش‌ها، آموزه‌ها و معلومات موردنیاز در حوزه آمادوپشتیبانی نیروی پدافند	ضعف
۳۰	ضعف در فرهنگ سازمانی	ضعف
۳۱	وجود مراکز فرماندهی و کنترل امن و پایدار در حوزه آمادوپشتیبانی نیروی پدافند	قوت
۳۲	وضعیت بهره‌گیری از مراکز علمی، پژوهشی	قوت
۳۳	امکان دسترسی به منابع اطلاعاتی در حوزه آمادوپشتیبانی نیروی پدافند	قوت
۳۴	بهره‌گیری از منابع اطلاعاتی آشکار در حوزه آمادوپشتیبانی	قوت
۳۵	میزان اعتبارات و اگذاری در حوزه آمادوپشتیبانی نیروی پدافند	ضعف
۳۶	وجود دکترین و آیین‌نامه‌های مرتبط در حوزه آمادوپشتیبانی نیروی پدافند	ضعف
۳۷	وضعیت تبیین و تعیین تاکتیک‌ها و تکنیک‌های آمادوپشتیبانی	ضعف
۳۸	نوآوری‌ها و ایجاد فکر و ابتکار در تاکتیک‌ها و تکنیک‌های آمادوپشتیبانی نیروی پدافند	ضعف
۳۹	کفایت و تناسب قوانین، مقررات، آئین نامه‌ها و دستورالعمل‌های آمادوپشتیبانی نیروی پدافند	ضعف

۴۰	وجود مراجع و منابع علمی / نظامی داخلی و خارجی در حوزه آمادوپشتیبانی نیروی پدافند	ضعف
۴۱	میزان ارتباط بین بخش‌های تحقیقاتی با یگان‌های آمادوپشتیبانی نیروی پدافند	ضعف
۴۲	صرفه‌جویی در آمادها	قوت
۴۳	برخورداري از پشتیبانی مردمی	قوت
۴۴	ایجاد یک ظرفیت کافی و مناسب از مسیرها و خطوط توزیع امن	قوت
۴۵	خریدهای کلان و متمرکز	قوت
۴۶	فقدان شبکه‌های ارتباطی قوی داخلی و خارجی بین یگان‌ها	ضعف
۴۷	ضعف در برخورداري از فناوری‌های نوین ارتباطی	ضعف
۴۸	ضعف در آمادرساني به‌اندازه و به‌موقع	ضعف
۴۹	ضعف در قطعه‌رسانی	ضعف
۵۰	ضعف در بهره برداری مطلوب و کافی از امکانات محلی	ضعف
۵۱	وجود تجهیزات قدیمی و فرسوده	ضعف
۵۲	وابستگی برخی تجهیزات به قطعات ساخت خارج	ضعف
۵۳	وابستگی شدید به بودجه و اعتبارات	ضعف
۵۴	فرسودگی انبارها	ضعف
۵۵	عدم تناسب آمادوپشتیبانی با آمایش سرزمینی	ضعف
۵۶	سادگی تعمیر تجهیزات و سامانه‌ها	ضعف
۵۷	بدون خدمه‌سازی سامانه‌ها	ضعف
۵۸	عدم سبک سازی سامانه‌ها	ضعف
۵۹	عدم سرعت عمل بالا در آماد رسانی	ضعف
۶۰	عدم دقت بالا در آمادرساني	ضعف
۶۱	سادگی کاربرد و استفاده از سامانه‌ها و تجهیزات آمادوپشتیبانی	ضعف
۶۲	عدم هوشمندی سیستم آمادوپشتیبانی	ضعف
۶۳	کاهش آسیب‌پذیری	ضعف
۶۴	عدم چند منظوره سازی تجهیزات	ضعف
۶۵	کوچک‌سازی سیستم آمادوپشتیبانی	ضعف
۶۶	متحرک یا قابل حمل سازی سامانه‌ها	ضعف
۶۷	استتار چند طیفی تجهیزات، سامانه‌ها، خودروها و انبارهای آمادوپشتیبانی	ضعف
۶۸	امکانات هدایت هوشمند یگان‌ها و سازمان‌های تابعه آمادوپشتیبانی نیروی پدافند	قوت

۶۹	وجود سازوکارهای مناسب به منظور نظارت بر اجرای تصمیمات در حوزه آمادوپشتیبانی نیروی پدافند	قوت
۷۰	خودکفایی	قوت
۷۱	انضباط	قوت
۷۲	اقتدار و سادگی	قوت
۷۳	صرفه جویی در نیروی انسانی	قوت
۷۴	اعمال کنترل مناسب بر خطوط و مسیرها	قوت
۷۵	به کارگیری و تلفیق دانش و تجربه (مدیریت دانش)	قوت
۷۶	سیالیت و انعطاف پذیری بسیار بالا برای مقابله با تغییرات سریع	قوت
۷۷	طراحی متمرکز، اجرای نامتمرکز	قوت
۷۸	سادگی روش‌ها	قوت
۷۹	امکان رصد برنامه‌های توسعه‌ای و اقدامات مرتبط در حوزه آمادوپشتیبانی	قوت
۸۰	امکان بهره‌گیری از فرآیندها و روش‌های ستادی در حوزه آمادوپشتیبانی نیروی پدافند	قوت
۸۱	وضعیت برنامه‌ریزی و اجرای برنامه‌های آموزشی	قوت
۸۲	فقدان شبکه یک‌پارچه در ارتباطات	ضعف
۸۳	تسلط ناکافی بر فنون برنامه‌ریزی، هدایت و اجرا	ضعف
۸۴	فرماندهی منهای عملیات آمادوپشتیبانی	ضعف
۸۵	نبود مسئولیت هر منطقه پدافندی در قبال تامین آمادوپشتیبانی	ضعف
۸۶	وابستگی شدید مناطق به آمادوپشتیبانی نیرو	ضعف
۸۷	فقدان اصل وحدت هدف	ضعف
۸۸	ضعف در برخورداری از استانداردهای بالای نگهداری و تعمیراتی	ضعف
۸۹	فقدان چابکی و چالاکی فیزیکی	ضعف
۹۰	تناسب ساختار آمادوپشتیبانی نیروی پدافند با مأموریت‌های محوله	ضعف
۹۱	سرعت کم در اتخاذ تصمیم	ضعف
۹۲	فقدان یک شبکه اطلاعاتی آمادوپشتیبانی بومی، امن و پایدار	ضعف
۹۳	کمبود رویه‌ها و تعامل بین نیروهای چهارگانه ارتش حاضر در یک منطقه	ضعف
۹۴	فقدان چالاکی ساختاری	ضعف

۹۵	میزان تداخل و موازی کاری ساختاری در حوزه آمادوپشتیبانی نیروی پدافند	ضعف
۹۶	میزان پاسخ‌گویی طرح‌های آمادوپشتیبانی نیروی پدافند	ضعف
۹۷	وضعیت پایداری و امنیت سامانه‌های آمادوپشتیبانی نیروی پدافند	ضعف
۹۸	وضعیت اشرافیت فرماندهان بر آمادوپشتیبانی نیروی پدافند	ضعف
۹۹	وضعیت هم‌افزایی و تبادل اطلاعات بین آمادوپشتیبانی نیروی پدافند و سازمان‌های لشکری و کشوری	ضعف
۱۰۰	طولانی بودن فرآیندهای ایجاد هماهنگی در مواقع بحران	ضعف
۱۰۱	میزان کمی و کیفی سامانه‌های تخصصی موردنیاز	ضعف
۱۰۲	سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی در حوزه آمادوپشتیبانی نیروی پدافند	ضعف
۱۰۳	عدم تفکیک تاکتیک و آمادوپشتیبانی	ضعف
۱۰۴	فقدان فرماندهی و کنترل هوشمند (کنترل ناکافی)	ضعف
۱۰۵	کاهش سقف سازمانی	ضعف
۱۰۶	نبود یک سامانه و محیط یک‌پارچه و شبکه شده آمادی	ضعف
۱۰۷	ضعف در ایجاد هماهنگی و یک‌پارچگی در میان مناطق هم‌جوار	ضعف
۱۰۸	عدم تسهیل فرآیندها به منظور تسهیل در عملیات توزیع	ضعف
۱۰۹	عدم توجه به لجستیک معکوس	ضعف
۱۱۰	فقدان راهبردهای آینده‌نگر	ضعف
۱۱۱	فقدان دکترین آینده‌نگر	ضعف
۱۱۲	عدم وجود فرماندهی پویا	ضعف
۱۱۳	استفاده از نخبگان و صاحب‌نظران	فرصت
۱۱۴	وجود شرکت‌های دانش‌بنیان	فرصت
۱۱۵	امکان بهره‌گیری از فناوری‌های تجاری پیشرفته	فرصت
۱۱۶	وجود پتانسیل و ظرفیت‌های لازم جهت امکان‌سنجی طراحی و تولید تجهیزات	فرصت
۱۱۷	وجود توانمندی نسبی در مهندسی معکوس	فرصت
۱۱۸	بهره برداری از موسسه‌های دانش بنیان	فرصت
۱۱۹	امکان همکاری با صنایع جهت ارتقاء شرایط نگهداری و تعمیر وسایل و تجهیزات پدافندی	فرصت
۱۲۰	امکان استفاده از فناوری‌های پیشرفته در حوزه آمادوپشتیبانی پدافند	فرصت

فرصت	۱۲۱	امکان جذب و بکارگیری دانشمندان و نخبگان علمی در راستای رفع نیازمندی‌های آمادوپشتیبانی پدافند
فرصت	۱۲۲	بهره‌گیری مناسب از فناوری روز جهت ایجاد سامانه لجستیک متمرکز پدافندی
فرصت	۱۲۳	توسعه دسترسی به اطلاعات و فناوری جهانی در حوزه آماد و پشتیبانی
فرصت	۱۲۴	امکان همکاری علمی و تحقیقاتی با دانشگاه‌ها و مراکز علمی کشور
تهدید	۱۲۵	محدودیت انتقال فناوری و خرید برخی از سامانه‌ها و تجهیزات در حوزه آمادوپشتیبانی نیروی پدافند
تهدید	۱۲۶	میزان شکاف علوم و فناوری‌های آمادوپشتیبانی
تهدید	۱۲۷	وضعیت فناوری‌ها و زیرساخت‌های بومی
تهدید	۱۲۸	رشد روزافزون علوم و فناوری‌ها در حوزه‌های مختلف آمادوپشتیبانی
تهدید	۱۲۹	وضعیت فناوری‌های بکار رفته در برخی سامانه‌های تولیدشده در صنایع دفاعی کشور در حوزه آمادوپشتیبانی
تهدید	۱۳۰	وضعیت استانداردهای صنعتی و نظامی در حوزه آمادوپشتیبانی
تهدید	۱۳۱	بالا بودن هزینه نگهداری و تعمیر تجهیزات پدافندی
تهدید	۱۳۲	وجود سامانه‌های پیشرفته لجستیکی در اختیار سایر کشورها
تهدید	۱۳۳	تحول از ایده جنگ محور دشمن به استفاده از قدرت هوشمند
تهدید	۱۳۴	تهدیدات در حوزه سایبری
تهدید	۱۳۵	دسترسی دشمن به سامانه‌های بدون سرنشین
تهدید	۱۳۶	گسترش فضاها و شاخه‌های تخصصی در جامعه اطلاعاتی دشمن
تهدید	۱۳۷	فضاهای مجازی، سیال، نرم افزاری و خارج از حواس انسان در جنگ‌های آینده
تهدید	۱۳۸	تهاجم هوایی و موشکی دقیق
تهدید	۱۳۹	استفاده از توانمندی‌های پهبادی توسط دشمن
تهدید	۱۴۰	توانمندی ودجا در پوشش نیازمندی‌های آمادوپشتیبانی
تهدید	۱۴۱	استفاده گسترده نیروهای منطقه و فرمانطقه‌ای از توانمندی آمادوپشتیبانی
فرصت	۱۴۲	استفاده از نقاط مشترک مثل زبان و فرهنگ غنی اسلامی رایج در کشور و درک متقابل عوامل اجتماعی
فرصت	۱۴۳	وجود تدابیر و فرامین فرماندهی معظم کل قوا
فرصت	۱۴۴	وجود اسناد بالادستی، برنامه‌ها، قوانین و اقدامات حمایتی

فرصت	۱۴۵	جغرافیای مناسب در زمینه به کارگیری تجهیزات
تهدید	۱۴۶	استفاده از قدرت نرم و هوشمند علیه جبهه مقاومت انقلاب اسلامی
تهدید	۱۴۷	وضعیت آمایش سرزمینی و آمایش آمادوپشتیبانی
تهدید	۱۴۸	مدیریت آستانه تحمل ملت ها توسط دشمن
تهدید	۱۴۹	مدنظر قراردادن ابعاد و جنبه های مختلف جنگ نرم
فرصت	۱۵۰	توسعه همکاری های همه جانبه با کشورهای دوست و همسو در فناوری
فرصت	۱۵۱	مذاکره با کشورهای هم پیمان، دوست و بی طرف در راستای تامین نیازمندی های آمادی
فرصت	۱۵۲	امکان استفاده از توان کشورهای همسو
فرصت	۱۵۳	استفاده از روابط سیاسی موجود با کشورهای هم راستا و همسو
تهدید	۱۵۴	بسج جامعه جهانی علیه ایران
تهدید	۱۵۵	یک پارچگی همه قابلیت های نظامی آمریکا به منظور ایجاد قدرت رزمی مشترک کارآمد
فرصت	۱۵۶	بسترهای تعامل بین معاونت های آمادوپشتیبانی نیروهای آجا، سپاه و ناجا و دیگر ارگان ها و نهادها
فرصت	۱۵۷	امکان خرید و رفع نیازمندی های نیروی پدافند از خارج
فرصت	۱۵۸	خریدهای متمرکز
فرصت	۱۵۹	امکان استفاده از فناوری های تجاری پیشرفته در جهت ارتقاء سامانه آمادوپشتیبانی برای جنگ های آینده
تهدید	۱۶۰	تناسب سهم بودجه آمادوپشتیبانی با توجه به گستردگی جنگ های آینده
تهدید	۱۶۱	میزان تحقق اعتبارات آمادوپشتیبانی
تهدید	۱۶۲	وضعیت اعتباری ودجا
تهدید	۱۶۳	لجستیک دفاعی مشترک دشمن
تهدید	۱۶۴	پشتوانه اقتصادی قدرت دشمن
تهدید	۱۶۵	تصرف مراکز حساس اقتصادی مثل پالایشگاه ها، چاه های نفتی، بانک ها و ...
تهدید	۱۶۶	کمبود اعتبارات و بودجه به ویژه در بخش آمادوپشتیبانی نیروی پدافند
تهدید	۱۶۷	وجود صنایع پیشرفته نظامی در اختیار دشمن
تهدید	۱۶۸	نابسامانی اوضاع دلار
تهدید	۱۶۹	کمبود توانایی صنایع داخلی برای ساخت نیازمندی های نیروی پدافند

فرصت و تهدید

عوامل اقتصادی

۱۷۰	تحریم کشور در حوزه‌های مختلف	تهدید
۱۷۱	استفاده از شرکت‌های فنی برای تولید قطعات و تجهیزات نظامی	فرصت
۱۷۲	تقویت همکاری با صنایع	فرصت
۱۷۳	امکان دعوت از شرکت‌های فنی برای تولید قطعات و تجهیزات نظامی	فرصت
۱۷۴	امکان تسری نهضت قطعه‌سازی به جامعه فنی و صنعتی کشور	فرصت
۱۷۵	وضعیت پروژه‌های تحقیقاتی در حوزه آمادوپشتیبانی	تهدید
۱۷۶	عدم ابراز تمایل و همکاری نخبگان علمی جهت همکاری مستقیم با پدافند	تهدید
۱۷۷	پاسخ‌گویی تیراژ تجهیزات تولیدی در صنایع دفاع در حوزه آمادوپشتیبانی	تهدید
۱۷۸	انتخاب راهبرد آمادی بر مبنای پشتیبانی متمرکز	فرصت
۱۷۹	به کارگیری فارغ التحصیلان مراکز علمی و دانشگاهی در مراکز تعمیرات تخصصی یگان‌های تابعه پدافند	فرصت
۱۸۰	وضعیت فناوری ودجا	تهدید
۱۸۱	استفاده از تاکتیک شک و بهت در جنگ‌های آینده	تهدید
۱۸۲	ایجاد سامانه‌های فرماندهی مشترک به منظور تضمین برقراری ارتباطات امن و سریع توسط دشمن	تهدید
۱۸۳	ارتقای روند آرایش پله‌کالی	تهدید
۱۸۴	جنگ نیابتی	تهدید
۱۸۵	جنگ اتحادیه‌ای	تهدید
۱۸۶	جنگ‌های ائتلافی	تهدید
۱۸۷	جنگ شناختی	تهدید
۱۸۸	جنگ نرم و عملیات روانی	تهدید
۱۸۹	توانایی بالا در ایجاد مناطق مناسب به منظور دپوی اقلام آمادی مورد نیاز	تهدید
۱۹۰	برخورداري دشمن از پشتیبانی مالی بسیار قوی	تهدید
۱۹۱	فقدان دکرین عملیاتی مشخص دشمن	تهدید
۱۹۲	گسترش پایگاه‌های نظامی دشمن در منطقه خاورمیانه و قفقاز	تهدید
۱۹۳	قدرت تشکیلاتی و ساختاری دشمن	تهدید
۱۹۴	تاکید بر توانایی اعزام سریع اقلام آمادی به مناطق مورد نظر	تهدید
۱۹۵	تغییر سازمان رزم نیروهای دشمن به نیروهایی کوچک‌تر و چالاک‌تر	تهدید

عرصه کنندگان

گروه‌های ذی‌نفع

تهدید	تاکید بر ظرفیت‌سازی در بین نیروهای چهارگانه آجا مستقر در یک منطقه برای دفاع موثر	۱۹۶
تهدید	برتری نیروی هوایی دشمن با استفاده از توانمندی‌های پیشرفته و هواپیماهای جنگ الکترونیک	۱۹۷
تهدید	برتری اطلاعاتی و عملیات روانی دشمن	۱۹۸
تهدید	عملیات سریع و قاطع	۱۹۹
تهدید	انجام عملیات تاثیر محور یا مبتنی بر تاثیر	۲۰۰
تهدید	انجام عملیات غیر خطی	۲۰۱
تهدید	به کارگیری نیروهای ویژه	۲۰۲
تهدید	درگیری هم‌زمان در سطوح سه گانه	۲۰۳
تهدید	انجام عملیات پیش‌دستانه	۲۰۴
تهدید	توسعه صحنه نبرد و نفوذ بر عمق هدف	۲۰۵
تهدید	حمله به مراکز ثقل	۲۰۶
تهدید	آفند مسطح و تاکتیک عملیات موزائیکی	۲۰۷
تهدید	وجود یگان‌های متنوع	۲۰۸
تهدید	عملیات یک‌پارچه	۲۰۹
تهدید	فضاهای چند بعدی	۲۱۰
تهدید	تحركات متنوع	۲۱۱
تهدید	جنگ ترکیبی	۲۱۲
تهدید	جنگ دورایستا	۲۱۳
تهدید	رویکرد شبکه محور به جنگ	۲۱۴

نتیجه‌گیری

در جنگ‌های آینده، آمادوپشتیبانی نقش مهمی در ایجاد توسعه پایدار هر نیرو یا سازمان دارد. بر اساس مطالعات معتبر، بهبود و ارتقای عملکرد آمادوپشتیبانی به‌عنوان یکی از اهداف نیروی پدافند هوایی طی سالیان اخیر، مطرح بوده است، چراکه آمادوپشتیبانی تاثیر به‌سزایی بر فعالیت‌های نیروی پدافند هوایی آجا دارد. بر اساس تجزیه و تحلیل به‌عمل آمده، نقاط قوت، ضعف، فرصت و تهدید مؤلفه‌های: نیروی انسانی و فرهنگ سازمانی - منابع، قابلیت

تجهیزات و فناوری- ساختار، سامانه‌ها و روش‌ها- علم و فناوری - اجتهامی، فرهنگ- سیاسی- اقتصادی- عرضه کنندگان و گروه‌های ذینفع مشخص گردید. جهت مشخص نمودن نقش عوامل داخلی و خارجی مؤثر بر راهبردهای آمادوپشتیبانی نیروی پدافند هوایی آجا برای جنگ‌های آینده با استفاده از نظر صاحب‌نظران، حجم نمونه و گویه‌ها در قالب پرسش‌نامه‌ای ۲۱۴ سؤالی تبیین گردید. از مجموع ۲۱۴ سؤال طراحی شده ۱۱۲ سؤال مربوط به عوامل داخلی (۴۴ قوت و ۶۸ ضعف) و ۱۰۲ سؤال مربوط به عوامل خارجی (۳۰ فرصت و ۷۲ تهدید) می‌باشد که نهایتاً نتایج زیر حاصل گردید: هم‌افزایی و تعامل در زمینه‌های آمادوسانی، پشتیبانی، اطلاعاتی، پژوهشی، علمی و فناوری با سایر سازمان‌های لشکری و کشوری در حوزه آمادوپشتیبانی، حفظ و توسعه اشراف اطلاعاتی، ایجاد توسعه و افزایش ظرفیت‌ها و توانمندی‌های حوزه آمادوپشتیبانی نیروی پدافند هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران برای جنگ‌های آینده، جذب و تربیت نیروی انسانی متخصص و آموزش‌دیده در زمینه‌های مدیریتی، کاربری، تعمیراتی، ایجاد تقویت و توسعه دیپلماسی آمادوپشتیبانی نیروی پدافند هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران با کشورهای همسایه منظور افزایش هم‌یاری و تعاملات آمادوپشتیبانی در حوزه جنگ‌های آینده بر اساس سیاست‌های دفاعی امنیتی نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران، تجهیز آمادوپشتیبانی نیروی پدافند هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران به سامانه‌ها و تجهیزات پیشرفته رویارویی با جنگ‌های آینده با تأکید بر تولیدات بومی، بهره‌گیری از فناوری‌های برترساز و بهینه‌سازی تجهیزات و سامانه‌های موجود، تأمین، تخصیص و واگذاری اعتبارات مورد نیاز بر اساس برنامه‌ها و طرح‌های مصوب آمادوپشتیبانی نیروی پدافند هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران متناسب با حجم، نوع و شدت جنگ‌های آینده.

پیشنهاد:

الف) با توجه به افزایش و گسترش طیف جنگ‌های آینده شایسته است که نیروی پدافند هوایی ارتش جمهوری اسلامی با دقت نظر فراوان نسبت به رصد و تحلیل جنگ‌های آینده اقدام و تغییرات محیطی را همواره در مسیر برنامه‌ریزی، اجرا و ارزیابی نقش عوامل راهبردی

آمادوپشتیبانی برای کسب آمادگی در رویارویی با جنگ‌های آینده لحاظ نماید. (ب) نیروی پدافند هوایی ارتش جمهوری اسلامی تحلیل‌های محیطی و هم‌چنین مؤلفه‌ها، عوامل و شاخص‌های احصاء شده در این پژوهش را در تدوین دکترین، آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های مرتبط با حوزه آمادوپشتیبانی لحاظ نماید.

(ج) نیروی پدافند هوایی ارتش جمهوری اسلامی با در نظر گرفتن ملاحظات امنیتی و کسب مجوزهای لازم از مبادی ذی‌ربط اقدام به سیاست‌گذاری و هدف‌گذاری در چگونگی برون‌سپاری پروژه‌های تحقیقاتی حوزه آمادوپشتیبانی برای کسب آمادگی در رویارویی با جنگ‌های آینده و هم‌چنین شناسایی و جذب دانشمندان و نخبگان (داخلی و خارجی) در این حوزه نماید.

(د) نیروی پدافند هوایی ارتش جمهوری اسلامی در رابطه با تدوین، بازنگری، اصلاح و اجرایی نمودن برنامه‌های آموزشی واقع‌بینانه و برگزاری همایش‌ها و رزمایش‌های تخصصی حوزه آمادوپشتیبانی برای کسب آمادگی برای جنگ‌های آینده اقدام لازم را به‌عمل آورد. (ه) نیروی پدافند هوایی ارتش جمهوری اسلامی با همکاری و کسب مجوزهای لازم از مبادی ذیربط اقدام به اعزام تعداد محدودی از فرماندهان و اساتید متخصص حوزه آمادوپشتیبانی نیروی پدافند هوایی ارتش جمهوری اسلامی به سایر کشورهای صاحب فناوری در جهت بهره‌گیری از دانش و تجربیات آن‌ها در جنگ‌های آینده نماید.

فهرست منابع و مآخذ:

- حضرت امام خامنه‌ای (مدظله‌العالی)، مجموعه بیانات، قابل دسترسی در: www.khamenei.ir
- آقامحمدی، داوود، (۱۳۹۷)، مؤلفه‌های چابک سازی سامانه پشتیبانی خدمات رزمی در رزم زمینی، مطالعات دفاعی استراتژیک، تابستان ۱۳۹۷، شماره ۴۴. صص: ۸۸-۶۳.
- ویسی، امید، حیدری، جعفر، رزهی، جعفر، شه‌سواری، مهرداد، (۱۳۹۸)، الگوی آمادوپشتیبانی متناسب با نوع و ماهیت تهدیدهای آینده (مطالعه راهبردی)، آینده‌پژوهی دفاعی، سال چهارم، شماره ۲۱.
- بیک، ابراهیم، احمدی، مهدی، (۱۳۹۵)، مدیریت زنجیره تامین، تهران: انتشارات دانشگاه

- علم و صنعت ایران، ص ۲۷۳.
- راعی، جلال، (۱۳۹۳)، الگوی بازطراحی سامانه آماد و پشتیبانی در جنگ ناهمتر از با تأکید بر تداوم جنگ، فصلنامه مدیریت نظامی، ۵۶: ۷۸-۱۱۳.
- روشنی، رضا، پیراسته، مرتضی، مشرفی زنوزی، عباس، (۱۳۹۴)، مدیریت لجستیک، تهران: انتشارات دافوس آجا، ص ۲۲.
- روشنی، رضا، (۱۳۹۰)، بررسی نقش فرآیند و ساختار سامانه آمادوپشتیبانی در نظام دفاعی، فصلنامه علوم و فنون نظامی، ۲۱: ۷۹-۹۷.
- زارعی، عظیم‌اله، فیض، داود، بارانی، صمد، افضلی، هادی، (۱۳۹۷)، شناسایی، آسیب-شناسی و اولویت‌بندی معیارهای ارتقاء کیفیت دستگاه‌های آمادوپشتیبانی در جنگ‌های آینده (مطالعه‌ای در یکی از سازمان‌های نظامی)، آینده‌پژوهی دفاعی، سال سوم، شماره ۸.
- شهلائی، ناصر، مرادیان، محسن، لطفی، احمد، هادی‌نژاد، فرهاد، (۱۳۹۵)، طراحی مدل ریاضی برای پیش‌بینی مکان بهینه مراکز آمادی در شرایط جنگ‌های آینده، آینده‌پژوهی دفاعی، سال اول، شماره ۱.
- صراف جوشقانی، حسن، غفاری‌توران، حسین، (۱۳۹۱)، بهینه‌کاوی در مدیریت زنجیره تامین، تهران: انتشارات مرکز مطالعات و پژوهش‌های لجستیکی دانشگاه جامع امام حسین (علیه‌السلام)، ۷۹-۱۱۰.
- ضیغمی‌نژاد، پرویز، (۱۴۰۱)، راهبردهای لجستیک (آمادوپشتیبانی) عملیات مشترک ارتش جمهوری اسلامی ایران، تهران: انتشارات دافوس آجا، ۷۹-۱۱۰.
- رستمی، فرزاد، (۱۳۹۵)، تحول در ماهیت جنگ‌های آینده؛ جمهوری اسلامی ایران؛ سناریوها، فرصت‌ها و چالش‌ها، مجله سیاست دفاعی، سال بیست و چهارم، شماره ۳۰، زمستان ۱۳۹۵.
- منشادی، محمدعلی، (۱۳۹۰)، ارائه الگوی مناسب پراکنش آمادگاه‌های نزاجا در جنگ ناهمتر از با رعایت اصول پدافند غیرعامل، فصل‌نامه مدیریت نظامی، شماره ۱۱، ۱۳۵-۱۶۴: (۴۳).